

(ร่าง)

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างพระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พ.ศ.

หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยควบคุมการขอทาน ดังต่อไปนี้

(๑) ยกเลิกพระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พ.ศ. ๒๕๕๙ โดยจัดหมวดของกฎหมายให้มีความชัดเจนมากขึ้น (มาตรา ๑)

(๒) ปรับปรุงบทนิยามที่เกี่ยวข้องกับการขอทาน และการแสดงความสามารถของบุคคลที่แสดงความสามารถ เพื่อให้มีความชัดเจน กว้างขวางเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับสถานการณ์ทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป เกิดประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย และเพิ่มนิยามที่สาธารณะ (มาตรา ๕)

(๓) ปรับปรุงสถานคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิต ให้มีความครอบคลุมทั้งหน่วยงานในสังกัดกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือองค์กรเอกชนที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด (มาตรา ๕)

(๔) เพิ่มเดิมเจ้าพนักงานท้องถิ่นในส่วนขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ตลอดจนผู้บริหารท้องถิ่นตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้และความครอบคลุมในทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (มาตรา ๕)

(๕) เพิ่มเดิมหมวด ๑ คณะกรรมการควบคุมการขอทาน ปรับเปลี่ยนองค์ประกอบของคณะกรรมการจากเดิม คือ หัวหน้าส่วนราชการระดับกรมเป็นหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวง และเพิ่มเดิมผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นายกเมืองพัทยา เจ้ากรมกิจการชายแดนทหาร ตลอดจนปรับเปลี่ยนผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งจากเดิมเป็นผู้แทนภาคประชาสังคมเป็นผู้แทนจากภาคเอกชน ไม่น้อยกว่าสี่คน และเพิ่มระยะเวลาการดำรงตำแหน่งจากเดิมคราวละสามปีเป็นคราวละสี่ปี เพื่อยกระดับอำนาจการตัดสินใจและลดขนาดของคณะกรรมการ (มาตรา ๗ - ๑๓)

(๖) เพิ่มเดิมหมวด ๒ การควบคุมการขอทาน กำหนดห้ามคนทำการขอทาน และกำหนดพฤติการณ์พิเศษของคนขอทานที่ต้องรับโทษหนักขึ้น เพื่อให้การบังคับใช้โทษทางอาญามีประสิทธิภาพมากขึ้น และทำให้คนขอทาน เกิดความเกรงกลัวต่อการกระทำความผิด สำหรับบุคคลต่างด้าวให้พนักงานสอบสวนดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ และกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองด้วย

กรณีผู้แสวงหาประโยชน์จากคนขอทาน เดิมมีบทยกเว้นโทษสำหรับบุพการีหรือผู้สืบสันดาน ซึ่งเป็นช่องว่างให้คนขอทานนำบุตรหลานของตนเองมาทำการขอทาน จึงมีการเพิ่มเติมฐาน

ความผิดและโทษหากเป็นการกระทำต่อเด็ก การกระทำโดยบุพการี ผู้สืบสันดาน ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแลคนขอทาน ไม่ว่าจะมีความผูกพันกับคนขอทานในทางกฎหมายหรือทางสายโลหิตหรือไม่ก็ตาม ต้องรับโทษหนักขึ้น

นอกจากนี้เพื่อคุ้มครองสังคมให้ปลอดภัย สร้างแรงจูงใจให้เกิดการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและการบังคับใช้กฎหมายให้คนขอทานหมดสิ้นไปจากสังคม ผู้ใดพบเห็นการขอทานให้แจ้งต่อตำรวจ หรือพนักงานฝ่ายปกครอง หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยมีบทคุ้มครองเมื่อได้กระทำโดยสุจริต ย่อมได้รับความคุ้มครองและไม่ต้องรับผิดทั้งทางแพ่ง ทางอาญา และทางปกครอง

อีกทั้งได้มีการกำหนดกระบวนการกรณีการจับกุมคนขอทานที่เป็นเด็ก หญิงมีครรภ์ ผู้สูงอายุ คนพิการหรือทุพพลภาพ หรือบุคคลที่ไม่สามารถประกอบอาชีพได้ ไม่มีญาติ หรือผู้ใดอุปการะเลี้ยงดูหรือไม่สามารถหาเลี้ยงชีพอย่างอื่น หรืออยู่ในสภาวะยากลำบาก และยินยอมเข้ารับการคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิต ให้ตำรวจ หรือพนักงานฝ่ายปกครอง หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ส่งผู้นั้นไปยังสถานคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิตเพื่อทำการคัดกรอง หากไม่ยินยอมเข้ารับการคุ้มครองให้พนักงานสอบสวนดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป ซึ่งเป็นกระบวนการคัดกรองก่อนการดำเนินคดีกรณีคนขอทานที่เป็นกลุ่มเปราะบาง เพื่อเข้ารับการคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิต ตลอดจนได้มีการกำหนดหน้าที่และอำนาจของตำรวจ หรือพนักงานฝ่ายปกครอง หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ในชั้นจับกุมเพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนขอทาน (มาตรา ๑๔ - ๒๓)

(๓) เพิ่มเติมหมวด ๓ การคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิต กรณีคนไทยซึ่งเป็นกลุ่มเปราะบางกระทำความผิดฐานทำการขอทาน เมื่อยินยอมเข้ารับการคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิต และปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด ให้ผู้นั้นไม่มีความผิดฐานทำการขอทาน

นอกจากนี้กำหนดให้องค์กรภาคเอกชนที่ทำหน้าที่เป็นสถานคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิต ผู้บริจาค หรือบุคคลใดรับคนขอทานไว้ดูแล นายจ้าง เจ้าของสถานประกอบการ หรือองค์กรภาคเอกชน ที่จ้างงานคนขอทานซึ่งผ่านการคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิต มีสิทธิได้รับการยกเว้นภาษีตามประมวลรัษฎากรกำหนด รวมทั้งได้รับสิทธิพิเศษอื่นตามกฎหมายกำหนด ตลอดจนกำหนดหน้าที่และอำนาจของผู้ปกครองสถานคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิต และกำหนดสิทธิบุคคลที่เข้ารับการคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลที่เข้ารับการคุ้มครอง ตลอดจนให้อำนาจกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดตั้งสถานคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ (มาตรา ๒๔ - ๓๐)

(๔) เพิ่มเติมหมวด ๔ การแสดงความสามารถ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีพื้นที่แสดงความสามารถที่ปลอดภัย ประชาชนเข้าถึงง่ายโดยสะดวก เป็นแหล่งชุมชน และอาจประสานงานขอใช้พื้นที่ของหน่วยงานของรัฐหรือเอกชน ซึ่งหากเป็นพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานของรัฐ พิจารณาอนุญาตโดยไม่คิดค่าเช่าหรือค่าธรรมเนียม โดยเมื่อบุคคลที่แสดงความสามารถจะไปทำการแสดงในพื้นที่ใด ให้แจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นในพื้นที่นั้นผ่านทางช่องทางต่าง ๆ ตามที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด ซึ่งเมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอนุญาตแล้ว ย่อมได้รับการยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายอื่น กรณีบุคคลที่แสดงความสามารถเป็น

เด็กหรือบุคคลที่อยู่ในภาวะพึ่งพิงคนอื่น ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแล หรือผู้ให้ความช่วยเหลือจะต้องพิจารณาการแสดงความสามารถให้เหมาะสมและต้องปฏิบัติตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้หากบุคคลที่แสดงความสามารถฝ่าฝืนบทบัญญัติของกฎหมายนี้ เจ้าพนักงานท้องถิ่นในเขตพื้นที่ที่มีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นหยุดหรือยุติการแสดงดังกล่าวได้

นอกจากนี้ยังกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดให้มีหรือประสานหน่วยงานทั้งภาครัฐ หรือภาคเอกชนเพื่อดำเนินการช่วยเหลือ ค้ำครองสวัสดิภาพหรือพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลที่แสดงความสามารถให้สามารถนำไปประกอบอาชีพและมีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีพตามอัตภาพ ตลอดจนให้กรมส่งเสริมวัฒนธรรมและหน่วยงานอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด มีหน้าที่กำหนดมาตรการและวิธีการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาศักยภาพบุคคล โดยบุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคลที่ส่งเสริมสนับสนุน และยกระดับคุณภาพชีวิตของบุคคลที่แสดงความสามารถ มีสิทธิได้รับการลดหย่อนหรือยกเว้นภาษี ตามประมวลรัษฎากรกำหนด (มาตรา ๓๑ - ๓๙)

(๙) เพิ่มเติมหมวด ๕ พนักงานเจ้าหน้าที่ กำหนดหน้าที่และอำนาจ ของพนักงานเจ้าหน้าที่ให้ชัดเจน ตลอดจนเพิ่มบทคุ้มครองพนักงานเจ้าหน้าที่เมื่อได้กระทำโดยสุจริตย่อมได้รับการคุ้มครองและไม่ต้องรับผิดชอบทั้งทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางปกครอง ในการปฏิบัติหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง เมื่อมีการร้องขอ (มาตรา ๔๐ - ๔๒)

(๑๐) เพิ่มเติมและปรับปรุงหมวด ๖ บทกำหนดโทษ เพื่อให้คนขอทานเกิดความเกรงกลัวและเป็นไปตามมาตรฐานกฎหมายในต่างประเทศ จึงมีการปรับระวางโทษสูงขึ้นเป็นจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ตลอดจนคนขอทานที่เข้ารับการคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิตแล้วภายหลังออกจากสถานคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยไม่ได้รับอนุญาต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ นอกจากนี้ยังปรับระวางโทษสูงขึ้นสำหรับคนขอทานที่มีพฤติการณ์พิเศษ คือ จำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ สำหรับผู้ช่วยเหลือหรือสนับสนุนให้คนขอทานออกจากสถานคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยไม่ได้รับอนุญาต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ผู้แสวงหาประโยชน์จากคนขอทาน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และหากเป็นการกระทำความผิดที่ต้องรับโทษหนักขึ้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ แต่ทั้งนี้หากผลการกระทำนั้นเป็นเหตุให้คนขอทานได้รับอันตรายสาหัส ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หากผลของการกระทำนั้นเป็นเหตุให้คนขอทานเสียชีวิต ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี ทั้งนี้เพื่อคุ้มครองสังคมโดยการป้องกันและสร้างความตระหนักรู้ไม่ให้บุคคลแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากคนขอทานในลักษณะการหลอกลวง และก่อความรุนแรงต่อบุคคลที่เป็นผู้เปราะบาง (มาตรา ๔๓ - ๔๘)

เหตุผล

โดยที่สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยควบคุมการขอทานให้สอดคล้องกับผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามพระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พ.ศ. ๒๕๕๙ ที่พบว่า การบังคับใช้กฎหมายไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน การกำหนดบทกำหนดโทษตามกฎหมายปัจจุบันไม่ทำให้คนขอทานและผู้แสวงหาประโยชน์จากการขอทานเกิดความเกรงกลัว และยังขาดกลไกสำคัญเกี่ยวกับการส่งเสริมสนับสนุนบุคคลที่แสดงความสามารถ จึงสมควรกำหนดความผิดและกำหนดโทษทางอาญาแก่ผู้แสวงหาประโยชน์จากคนขอทาน และคนขอทาน สมควรกำหนดแนวทางการคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนขอทาน ปรับปรุงการให้อำนาจกับพนักงานเจ้าหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมาย และสมควรกำหนดมาตรการในการส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาบุคคลที่แสดงความสามารถให้มีความเหมาะสมอันเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติฉบับนี้

ร่าง

พระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พ.ศ.

.....
.....
.....

.....

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยควบคุมการขอทาน

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ และมาตรา ๔๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้มีการควบคุมการขอทานและการส่งเสริมสนับสนุนบุคคลที่แสดงความสามารถให้เป็นอย่างมีประสิทธิภาพเหมาะสมเพื่อคุ้มครองสังคม โดยไม่ให้มีการแสวงหาประโยชน์จากการขอทานรวมทั้งเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของบุคคลที่แสดงความสามารถให้ดีขึ้น ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พ.ศ. ๒๕๕๙

มาตรา ๔ พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับกับการปฏิบัติอันเป็นกิจวัตรตามศาสนา การเรียไรตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการเรียไร การขอเงินหรือทรัพย์สินกันฐานะญาติ และการแสดงความสามารถของบุคคล

มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัตินี้

“การขอตาน” หมายความว่า การที่บุคคลขอรับทรัพย์สินจากผู้อื่นโดยไม่มีค่าตอบแทน หรือมีค่าตอบแทน แต่ค่าตอบแทนไม่สอดคล้องกับมูลค่าของสิ่งของที่รับ ไม่ว่าจะเงินหรือทรัพย์สินอย่างอื่น โดยตรงหรือโดยอ้อม ในที่สาธารณะ สถานประกอบการเอกชน หรือผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือแพลตฟอร์มอื่น หรือโดยวิธีการอื่นใด ทั้งนี้ ผู้ถูกขอไม่จำเป็นต้องให้ตามที่ขอ

“คนขอตาน” หมายความว่า การที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่กระทำการขอตาน

“การแสดงความสามารถ” หมายความว่า การใช้ความสามารถเฉพาะตัวอย่างหนึ่งอย่างใด แสดงในที่สาธารณะ โดยมีได้เรียกเก็บค่าดูหรือค่าชม แต่ผู้แสดงประสงค์ให้ได้มาซึ่งเงินหรือทรัพย์สินจากผู้ชมหรือผู้ฟังที่พึงพอใจต่อการแสดงนั้น โดยปราศจากความน่าสงสัย ดังต่อไปนี้

(๑) การแสดงดนตรี ละคร นาฏศิลป์ จิตรกรรม กายกรรม มายากล กีฬา หรือที่มีสัตว์มาประกอบการแสดงความสามารถ

(๒) การร้องเพลงไม่ว่าจะมีหรือไม่มีดนตรีประกอบ

(๓) การแต่งกายหรือตกแต่งร่างกายอันเป็นศิลปะเพื่อแสดงแก่ผู้ชม

(๔) การเล่นพื้นบ้าน ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว และวรรณกรรมพื้นบ้าน

(๕) การแสดงอื่นใด ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

“บุคคลที่แสดงความสามารถ” หมายความว่า บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ใช้ความสามารถเฉพาะตัวในการแสดงความสามารถในที่สาธารณะ

“ที่สาธารณะ” หมายความว่า ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างอันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินที่ใช้เพื่อสาธารณะประโยชน์หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกันหรือที่หน่วยงานของรัฐมิได้เป็นเจ้าของ แต่เป็นผู้ครอบครอง หรือใช้ประโยชน์ บรรดาซึ่งประชาชนมีความชอบธรรมที่จะเข้าไปได้ รวมตลอดทั้งทางหลวงและทางสาธารณะ

“การคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิต” หมายความว่า การช่วยเหลือ การบำบัดรักษา การฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจ การเข้าถึงสิทธิและการบริการขั้นพื้นฐานของรัฐ การให้การศึกษา การฝึกอาชีพ การมีงานทำ การจ้างงาน การสนับสนุนการประกอบอาชีพ และนันทนาการให้แก่คนขอตานและครอบครัว รวมถึงการส่งคืนสู่สังคม

“สถานคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิต” หมายความว่า หน่วยงานในสังกัดกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือองค์กรภาคเอกชนที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการควบคุมการขอตาน

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า

(๑) นายกองค์การบริหารส่วนตำบล

(๒) นายกเทศมนตรี

(๓) นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด

(๔) นายกเมืองพัทยา

(๕) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

(๖) ผู้บริหารท้องถิ่นตามที่กฎหมายกำหนด

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

“กรม” หมายความว่า กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์รักษาการตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ และให้มีอำนาจในการแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกระเบียบตามพระราชบัญญัตินี้

ระเบียบนั้นเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

คณะกรรมการควบคุมการขอทาน

มาตรา ๗ ให้มีคณะกรรมการควบคุมการขอทาน ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นรองประธานกรรมการ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ปลัดกระทรวงยุติธรรม ปลัดกระทรวงแรงงาน ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นายกเมืองพัทยา เจ้ากรมกิจการชายแดนทหาร และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งไม่เกินแปดคนเป็นกรรมการ

ให้อธิบดีเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้อธิบดีแต่งตั้งข้าราชการของกรมไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้แต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ หรือประสบการณ์ในด้านการสังคมสงเคราะห์ การพัฒนาสังคม หรือการจัดสวัสดิการสังคม โดยในจำนวนนี้ต้องแต่งตั้งจากภาคเอกชนไม่น้อยกว่าสี่คน

หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๘ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ หรือกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างหรือเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวรรคหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่ง ติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

ในกรณีที่ยังไม่ได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ให้คณะกรรมการประกอบด้วย กรรมการเท่าที่เหลืออยู่

มาตรา ๙ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ
- (๔) เป็นข้าราชการที่มีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ เว้นแต่เป็นผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษา
- (๕) รัฐมนตรีให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ
- (๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา ๑๐ คณะกรรมการ มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

- (๑) เสนอนโยบายและมาตรการเกี่ยวกับการควบคุมการขอทาน การคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนขอทาน แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการขอทาน การดำเนินการกับผู้แสวงหาประโยชน์จากการขอทาน รวมทั้งการแสดงความสามารถในที่สาธารณะ ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา
 - (๒) เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีให้มีหรือปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และมาตรการเกี่ยวกับการควบคุมการขอทาน การคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนขอทาน รวมทั้งการแสดงความสามารถในที่สาธารณะ
 - (๓) ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลในการควบคุมการขอทาน และการแสดงความสามารถ แล้วเสนอต่อคณะรัฐมนตรี
 - (๔) ออกระเบียบ หลักเกณฑ์ และวิธีการเกี่ยวกับการแสดงความสามารถ และการช่วยเหลือคนขอทาน และครอบครัว ตลอดจนระเบียบอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
 - (๕) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหรือตามที่คณะรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีมอบหมาย
- ระเบียบของคณะกรรมการนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๑๑ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีหนึ่งเสียงในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งเสียงเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๒ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการประจำจังหวัดในแต่ละจังหวัด และคณะอนุกรรมการอื่น เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๑ มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

องค์ประกอบ คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของ คณะอนุกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๓ ให้กรม ทำหน้าที่ช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ โดยให้มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) รับผิดชอบงานธุรการ งานประชุม และกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับงานของคณะกรรมการ และคณะอนุกรรมการ และรวบรวมข้อมูล ศึกษา วิจัย และพัฒนางานเกี่ยวกับการควบคุมการขอตาน และคุ้มครอง และพัฒนาคุณภาพชีวิตคนขอตาน และครอบครัว รวมทั้งบุคคลที่แสดงความสามารถ

(๒) ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ องค์กรสาธารณประโยชน์ องค์กรสวัสดิการชุมชน และ องค์กรภาคเอกชนอื่น เพื่อดำเนินการจัดทำนโยบายและมาตรการเกี่ยวกับการควบคุมการขอตาน และ คุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนขอตานและครอบครัว รวมทั้งบุคคลที่แสดงความสามารถ

(๓) เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร รายละเอียดของนโยบาย และมาตรการเกี่ยวกับการควบคุม การขอตาน และคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนขอตานและครอบครัว รวมทั้งบุคคลที่แสดงความสามารถ

(๔) ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และจัดทำรายงานการปฏิบัติตามนโยบายและมาตรการ เกี่ยวกับการควบคุมการขอตานและคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนขอตาน และบุคคลที่แสดง ความสามารถ

(๕) ปฏิบัติตามมติของคณะกรรมการหรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

หมวด ๒

การควบคุมการขอทาน

มาตรา ๑๔ ห้ามบุคคลใดทำการขอทาน

มาตรา ๑๕ คนขอทานซึ่งได้กระทำด้วยวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ ต้องรับโทษหนักขึ้น

(๑) การขอทานที่มีพฤติกรรมก่อความเดือดร้อนรำคาญ ทำให้ผู้อื่นรู้สึกไม่ปลอดภัย ก้าวร้าว ข่มขู่ คุกคาม ทำให้เชื่อว่าเป็นคนพิการ หรือเป็นบุคคลที่ไม่สามารถประกอบกิจการงานได้

(๒) การกระทำโดยใช้เด็ก หญิงมีครรภ์ ผู้สูงอายุ คนวิกลจริต คนพิการ ผู้เจ็บป่วย ทุพพลภาพ หรือใช้สัตว์ เป็นเครื่องมือในการขอทาน

(๓) เคยกระทำความผิดซ้ำในฐานความผิดเกี่ยวกับทำการขอทานมาแล้ว นับแต่วันที่กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๖ ผู้ใดพบเห็นการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๔ หรือ มาตรา ๑๕ ให้แจ้งต่อตำรวจ หรือพนักงานฝ่ายปกครอง หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่

การแจ้งตามวรรคหนึ่ง เมื่อได้กระทำโดยสุจริต ย่อมได้รับความคุ้มครองและไม่ต้องรับผิดทั้งทางแพ่ง ทางอาญา และทางปกครอง

มาตรา ๑๗ ผู้ใดกระทำการขอทานตามมาตรา ๑๔ และยินยอมเข้ารับการคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิต ตามมาตรา ๑๘ ก่อนการถูกจับกุมถือว่าผู้นั้นไม่มีความผิด

มาตรา ๑๘ เมื่อมีการจับกุมบุคคลที่ฝ่าฝืนมาตรา ๑๔ หากพบว่าเป็นเด็ก หญิงมีครรภ์ ผู้สูงอายุ คนวิกลจริต คนพิการหรือทุพพลภาพ หรือบุคคลที่ไม่สามารถประกอบอาชีพได้ ไม่มีญาติหรือผู้ใดอุปการะเลี้ยงดูหรือไม่สามารถหาเลี้ยงชีพอย่างอื่น หรืออยู่ในสภาวะยากลำบาก และยินยอมเข้ารับการคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ตำรวจ หรือพนักงานฝ่ายปกครอง หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ส่งผู้นั้นไปยังสถานคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิต

กรณีสอบถามแล้วไม่ยินยอมเข้ารับการคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิตให้นำส่งพนักงานสอบสวนดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

กรณีผลการสอบถามตามวรรคหนึ่งปรากฏว่าคนขอทานนั้นเป็นคนต่างด้าวให้ดำเนินการตามมาตรา ๒๑

มาตรา ๑๙ เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิต ให้ตำรวจ หรือพนักงานฝ่ายปกครอง หรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ตรวจหรือค้นผู้มีพฤติการณ์อันควรสงสัยว่าทำการขอทาน

(๒) ยึดเงินหรือทรัพย์สินที่ได้จากการขอทาน

(๓) สอบถามและตรวจสอบ เพื่อทราบชื่อ อาชีพ ที่อยู่ ประวัติ รายได้ และพฤติการณ์อื่น ของบุคคลตาม (๑) หรือ (๒)

(๔) สอบถามความยินยอมและให้ลงนามยินยอมหรือไม่ยินยอมเข้ารับการคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิต

(๕) เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตาม (๑) (๒) (๓) และ (๔) และเพื่อส่งตัวผู้นั้น ไปยังสถาน สถานคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิต จะให้บุคคลนั้นอยู่ในความดูแลเป็นการชั่วคราวได้แต่ต้องไม่เกินยี่สิบสี่ ชั่วโมงนับแต่เวลาที่ควบคุมตัว

(๖) บันทึกพฤติการณ์แห่งการดำเนินการตาม (๑) (๒) (๓) (๔) และ (๕) และส่งไปยังพนักงานสอบสวนเพื่อเก็บไว้เป็นพยานหลักฐานในกรณีที่จะดำเนินคดีกับบุคคลนั้น

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์กำหนด

มาตรา ๒๐ เมื่อปรากฏทางการสอบสวนว่าคนขอทาน ไม่ใช่บุคคลตามมาตรา ๑๘ แต่เป็นบุคคลซึ่งไม่สามารถประกอบอาชีพได้ ไม่มีญาติหรือผู้ใดอุปการะเลี้ยงดู และไม่สามารถหาเลี้ยงชีพ อย่างอื่น หรืออยู่ในสภาวะยากลำบาก ให้แจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการคัดกรองเบื้องต้น ณ สถานีตำรวจ แห่งนั้น หรือสถานที่ที่เห็นสมควรเพื่อการคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิต

มาตรา ๒๑ กรณีการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๕ หากผู้กระทำ เป็นคนต่างด้าว ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ และกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง

มาตรา ๒๒ ห้ามมิให้ผู้ใดแสวงหาประโยชน์โดยการใช้ จ้าง วาน สนับสนุน ยุยงส่งเสริม หรือ กระทำด้วยวิธีการอื่นใด จากคนขอทาน

มาตรา ๒๓ ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๒๒ เป็นการกระทำดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษ หนักขึ้น

- (๑) กระทำต่อเด็ก หญิงมีครรภ์ ผู้สูงอายุ คนพิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้เจ็บป่วย
- (๒) ร่วมกันกระทำหรือกระทำกับบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป
- (๓) กระทำโดยคนต่างด้าวหรือการนำผู้อื่นจากภายนอกราชอาณาจักรให้มาขอทาน ในราชอาณาจักร

(๔) การกระทำโดยบุพการี ผู้สืบสันดาน ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแลของคนขอทาน ทั้งนี้ ไม่ว่าจะมี ความผูกพันกับคนขอทานในทางกฎหมายหรือทางสายโลหิตหรือไม่ก็ตาม

(๕) กระทำโดยพนักงานเจ้าหน้าที่

(๖) กระทำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ดูแลหรือให้คำปรึกษาบุคคลตาม (๑)

(๗) การกระทำโดยการใช้หรือการทรมานสัตว์ หรือสัตว์เลี้ยง

หมวด ๓

การคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิต

มาตรา ๒๔ กรณีผู้กระทำความผิดเป็นบุคคลตามมาตรา ๑๘ เมื่อยินยอมเข้ารับการคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิต และปฏิบัติครบถ้วน ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด จนได้รับการรับรองเป็นหนังสือว่าเป็นผู้ผ่านการคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิตจากผู้ปกครองสถานคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิต ให้ผู้นั้นไม่มีความผิดตามมาตรา ๑๔

มาตรา ๒๕ องค์กรภาคเอกชนซึ่งได้ดำเนินการเป็นหน่วยงานด้านการคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิต และได้ดำเนินการตามมาตรา ๒๔ มีสิทธิได้รับการยกเว้นภาษีตามประมวลรัษฎากรกำหนด รวมทั้งได้รับสิทธิพิเศษอื่นตามกฎหมายกำหนด

บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่บริจาคเงินหรือทรัพย์สินเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามวรรคหนึ่ง มีสิทธิได้รับการลดหย่อนภาษีตามประมวลรัษฎากรกำหนด

มาตรา ๒๖ นายจ้าง หรือเจ้าของสถานประกอบการที่รับคนขอทานหรือบุคคลที่ผ่านการคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิตเข้าทำงาน หรือสนับสนุนการประกอบอาชีพให้ มีสิทธิได้รับยกเว้นภาษีเป็นร้อยละของจำนวนเงินค่าจ้างที่จ่ายให้แก่บุคคลดังกล่าว ทั้งนี้ ตามประมวลรัษฎากรกำหนด

มาตรา ๒๗ เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนขอทานหรือบุคคลที่เข้ารับการคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิต ให้มีผู้ปกครองสถานคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิต หรือผู้ดำรงตำแหน่งบริหารหน่วยงานแห่งนั้น โดยมีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

(๑) แจกข้อปฏิบัติและข้อห้าม รวมทั้งคำสั่งหรือระเบียบที่สถานคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิตกำหนดขึ้นให้คนขอทานที่ยินยอมเข้ารับการคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิตทราบ

(๒) จัดทำทะเบียนประวัติพร้อมรูปถ่ายไว้เป็นหลักฐานทางราชการโดยเร็วและให้รายงานอธิบดีทราบด้วย

(๓) สืบเสาะและพินิจเกี่ยวกับครอบครัว ประวัติ ความประพฤติ สถิติปัญญา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ ตลอดจนสิ่งแวดล้อมทั้งปวงเกี่ยวกับคนขอทานและมูลเหตุของการทำกรขอทาน

(๔) จัดทำแผนพัฒนา หรือกระบวนการให้การคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนขอทานตามที่เห็นสมควรและเหมาะสม ในแต่ละรายกรณี และดำเนินการตามแผน

(๕) จัดที่พักอาศัย ที่หลับนอน เครื่องนุ่งห่มให้เหมาะสม ถูกสุขลักษณะ และจัดอาหารให้ถูกสุขอนามัย และให้ครบทุกมื้ออย่างน้อยสามมื้อ

(๖) จัดให้มีการตรวจสุขภาพกาย สุขภาพจิต และรักษาพยาบาล

(๗) อนุญาตให้คนขอทานที่เข้ารับการคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิตออกนอกสถานคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยขอความเห็นชอบจากอธิบดี

(๘) แจ้งฝ่ายปกครองหรือตำรวจเพื่อดำเนินการตามกฎหมายในกรณีคนขอทานที่ยินยอมเข้ารับการคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิต แต่ต่อมาไม่ยอมเข้ารับการคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิตและได้ออกไปจากสถานคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยไม่ได้รับอนุญาต ทั้งนี้ หากตามตัวคนขอทานไม่พบให้จำหน่ายออกจากทะเบียนแล้วรายงานอธิบดีทราบทันที

(๙) ประสานเครือข่ายและติดตามให้คำปรึกษา แนะนำ และช่วยเหลือคนขอทานและครอบครัว ซึ่งออกจากสถานคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิตไปแล้ว เพื่อป้องกันการกลับมาทำการขอทานซ้ำ

(๑๐) ประสานครอบครัวเพื่อดำเนินการส่งกลับครอบครัวของบุคคลนั้น หรือครอบครัวของผู้อื่น ที่ประสงค์จะรับผู้ผ่านการคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิตไว้ดูแล

ในกรณีที่ผู้ปกครองสถานคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิต พิจารณาแล้วเห็นสมควร ย้ายคนขอทานที่เข้ารับการคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิตไปยังสถานที่อื่น หรือส่งคืนครอบครัว ให้ถือว่าเป็นการคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิตตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย

หลักเกณฑ์และวิธีการ การดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๘ คนขอทาน ซึ่งยินยอมเข้ารับการคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิต อาจยื่นคำขอเข้ารับการคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิตตามพระราชบัญญัตินี้ได้

มาตรา ๒๙ บุคคลที่เข้ารับการคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิต มีสิทธิได้รับการส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

(๑) การบริการสวัสดิการตามความจำเป็นขั้นพื้นฐาน การให้คำปรึกษาแนะนำ การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพตามหลักศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ โดยไม่เลือกปฏิบัติ การดูแลสุขภาพอนามัย การตรวจสุขภาพกายจิต การดูแลรักษาพยาบาล หรือการพาไปสถานพยาบาลเมื่อจำเป็น

(๒) การบริการอาหารตามหลักโภชนาการ และมีอาหารเฉพาะสำหรับผู้ป่วยหรือผู้ที่มีโรคประจำตัว

(๓) การพัฒนาทักษะความรู้ทั่วไปและความรู้ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

(๔) การพัฒนาทักษะอาชีพ และการแบ่งปันปันส่วนของรายได้ที่เกิดจากการพัฒนาทักษะอาชีพ ตลอดจนการส่งเสริมการจ้างงานสู่การมีงานทำ การส่งเสริมสนับสนุนการประกอบอาชีพอิสระ เพื่อให้มีรายได้ในการเลี้ยงตนเองและครอบครัว

(๕) การบริการอื่นใด ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการได้รับสิทธิตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๓๐ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่และอำนาจจัดตั้งสถานคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิตตามพระราชบัญญัตินี้ ได้

หมวด ๔

การแสดงความสามารถ

มาตรา ๓๑ เมื่อบุคคลที่แสดงความสามารถร้องขอต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นเพื่อขออนุญาตแสดงความสามารถให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดพื้นที่แสดงความสามารถที่ปลอดภัย ซึ่งประชาชนเข้าถึงง่าย โดยสะดวก เป็นแหล่งชุมชน โดยไม่มีค่าเช่าหรือค่าธรรมเนียมให้กับบุคคลที่ประสงค์จะแสดงความสามารถ และประกาศให้ทราบเป็นการทั่วไปถึง วันและเวลา การแสดงความสามารถ ทั้งนี้ อาจจัดให้มีอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นใด เพื่อให้บุคคลที่แสดงความสามารถจัดการแสดงได้ตามความประสงค์

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจประสานงานขอใช้พื้นที่ของหน่วยงานของรัฐ หรือเอกชน เพื่อใช้ในการจัดพื้นที่ตามวรรคหนึ่งก็ได้

เมื่อหน่วยงานของรัฐได้รับคำขอตามวรรคสอง ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นพิจารณาอนุญาตโดยไม่มีค่าเช่าหรือค่าธรรมเนียมแต่อย่างใด

มาตรา ๓๒ เมื่อบุคคลที่แสดงความสามารถจะไปทำการแสดงในพื้นที่ใด ให้แจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นในเขตพื้นที่นั้น ผ่านทางช่องทางต่าง ๆ ตามที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด ในกรณีที่ไม่สามารถจัดให้บุคคลที่แสดงความสามารถแสดงความสามารถได้ ให้แจ้งให้บุคคลที่แสดงความสามารถทราบในทันที หากไม่แจ้งปฏิเสธถือว่าอนุญาต

เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับแจ้งตามวรรคหนึ่งแล้ว บุคคลที่แสดงความสามารถได้รับการยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายอื่น

มาตรา ๓๓ การแสดงความสามารถ ต้องอยู่ในพื้นที่ที่ได้รับอนุญาตและเป็นการแสดงในเชิงสร้างสรรค์ สงบเรียบร้อย และอยู่ในศีลธรรมอันดี

มาตรา ๓๔ กรณีบุคคลที่แสดงความสามารถเป็นเด็ก หรือบุคคลที่อยู่ในภาวะพึ่งพิงคนอื่น ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแล หรือผู้ให้ความช่วยเหลือจะต้องพิจารณาการแสดงความสามารถ วัน เวลา สถานที่ ให้เหมาะสมและต้องปฏิบัติตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๓๕ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ เจ้าพนักงานท้องถิ่นในเขตพื้นที่มีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นหยุดหรือยุติการแสดงดังกล่าวได้

มาตรา ๓๖ กรณีเจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ พบว่า บุคคลที่แสดงความสามารถฝ่าฝืนมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ และได้มีคำสั่งตักเตือนเป็นหนังสือมาแล้ว แต่ยังฝ่าฝืน ให้ถือว่าผู้นั้นฝ่าฝืนคำสั่งเจ้าพนักงาน

การเตรียมการ การออกคำสั่ง และการอุทธรณ์ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

มาตรา ๓๗ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นที่บุคคลซึ่งแสดงความสามารถมีภูมิลำเนา หรือถิ่นที่อยู่ถาวร ณ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น อาจจัดให้มีหรือประสานหน่วยงานทั้งภาครัฐ หรือภาคเอกชนเพื่อดำเนินการช่วยเหลือ ค้ำครองและพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลที่แสดงความสามารถให้สามารถประกอบอาชีพและมีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีพตามอัตภาพ

มาตรา ๓๘ ให้กรมส่งเสริมวัฒนธรรมและหน่วยงานอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด ดำเนินการการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาศักยภาพบุคคลที่แสดงความสามารถให้สามารถประกอบอาชีพเลี้ยงตัวเองและครอบครัวได้

มาตรา ๓๙ บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่ส่งเสริมสนับสนุน และพัฒนาศักยภาพชีวิตของบุคคลที่แสดงความสามารถ มีสิทธิได้รับการลดหย่อนหรือยกเว้นภาษี ตามประมวลรัษฎากรกำหนด

หมวด ๕

พนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๔๐ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมการขอทาน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ มีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

(๑) เมื่อพบเห็นหรือได้รับแจ้งว่าบุคคลใดทำการขอทาน ให้แจ้งพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ เพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) ดำเนินการคัดกรอง ตามมาตรา ๑๘ เมื่อคนขอทานถูกส่งตัวมายังสถานคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิต

(๓) แจ้งองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ประธานชุมชน หรืออาสาสมัคร เพื่อดำเนินการติดตามผลและให้ข้อเสนอแนะแก่บุคคลที่ส่งคืนครอบครัว

(๔) ให้คำปรึกษา แนะนำ หรือทำทัณฑ์บน สำหรับผู้ปกครองหรือผู้ดูแล เพื่อป้องกันไม่ให้บุคคลที่อยู่ในการปกครองดูแลไปทำการขอทาน ทั้งนี้ ให้มีอำนาจเรียกบุคคลดังกล่าวมาชี้แจงให้ข้อมูล หรือเรียกเอกสารข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในการควบคุมของส่วนราชการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการพิจารณาได้ด้วย

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการทำทัณฑ์บนให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๔๑ การดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ เมื่อได้กระทำโดยสุจริต ย่อมได้รับการคุ้มครองและไม่ต้องรับผิดชอบทั้งทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางปกครอง

มาตรา ๔๒ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แสดงบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง เมื่อมีการร้องขอ

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

หมวด ๖

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๔๓ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๔ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๕ ผู้ใดยินยอมเข้ารับการคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิตในสถานคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิตแล้ว แต่หลบหนีก่อนครบระยะเวลาที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนด ต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๓

มาตรา ๔๖ ผู้ใดกระทำความผิดประการใด อันเป็นการช่วยเหลือหรือสนับสนุนให้มีการฝ่าฝืน มาตรา ๔๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๘ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

หากผลการกระทำนั้นเป็นเหตุให้คนขอทานได้รับอันตรายสาหัส ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงสองแสนบาท

หากผลของการกระทำนั้นเป็นเหตุให้คนขอทานเสียชีวิต ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๔๙ ผู้ซึ่งถูกส่งตัวไปยังสถานคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิต ตามพระราชบัญญัติควบคุมการข่มขืน พ.ศ. ๒๕๕๙ ซึ่งรับการคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิตอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ได้รับการคุ้มครอง และพัฒนาคุณภาพชีวิตต่อไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕๐ ให้กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง และคณะอนุกรรมการซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้ง ทำหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการชุดใหม่เข้าทำหน้าที่

มาตรา ๕๑ ให้บรรดาข้อกำหนด ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่ง ที่ออกตามพระราชบัญญัติควบคุมการข่มขืน พ.ศ. ๒๕๕๙ ใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี